

För ett starkt föreningsliv i Enskede-Årsta-Vantör

Förord

Jag vill tacka alla som deltagit i arbetet med denna rapport. Arbetet är ett gemensamt arbete och utan engagemanget bland så många skulle denna rapport inte kunna bli till. Jag vill tacka min familj som under detta år fått vara utan mig många kvällar och helger och som fått ta det största ansvaret när jag varit och jobbat.

Tusen tack!

Daniel Harc
projektledare

Sammanfattning

I stadsdelen Enskede-Årsta-Vantör (kommer att förkortas med SDN i rapporten) finns ett rikt föreningsliv, kraften och variationen imponerar. I arbetet med kartläggningen har vi fram till idag hittat 261 aktiva föreningar. Rapporten visar att det finns många aktiva som jobbar ideellt och gör ett fantastiskt arbete. Engagemanget är stort men ansträngt i många föreningar och aktiva inom ideella sektorn vet att engagemang är en färskvara och en resurs som kan gå förlorad om man inte har rätt förutsättningar.

Rapporten visar att relationen mellan föreningar och stadsdelen är eftersatt i vissa delar av stadsdelen medanden på andra håll är stark och livskraftig. Det övergripande målet för kommunfullmäktige är att: *”Stadsdelsnämnderna ska stimulera processer som över tid är stabila och som bidrar till det långsiktiga målet om ett demokratiskt hållbart Stockholm”*. ABF Stockholms mål för projektet har varit att kartlägga vilka föreningar som finns stadsdelen och kartlägga behoven och utvecklingsmöjligheterna för det civila samhället med inriktning på föreningar och nätverk. I uppdraget har ett 60-tal föreningar besökts. En enkätundersökning har genomförts och 261 aktiva föreningar har kartlagts.

Utifrån projektets mål har *”Demokratidagarna – för ett starkt föreningsliv”* genomförts där ett 30-tal föreningar träffade politiker, personal och invånare från stadsdelen. Under Demokratidagarna skapades en mötesplats för workshops, utbildning, erfarenheterhetsutbyten och relationsskapande.

Rapporten visar att det finns en positiv kraft i föreningslivet, men att det är tydligt vilka utmaningar som finns. Föreningar vill gärna samarbeta men har svårigheter med det. Det finns risk finns att en outnyttjad resurs förvinner om man inte förstärker och skapar nya mötesplatser. Mötesplatser ger föreningar möjligheten att samarbeta med varandra och stadsdelen. När en möteplats har skapats kan man träffas och organisera sig utifrån de möjligheter som lokalerna ger och då kan man bidra till en ökad demokratisk samhällsutveckling. Rapporten föreslår att man ska arbeta för etablering av samlingslokaler och genomföra en förstudie inom förenings- och kulturlivets lokalbehov samt en dialog med de lokala intressenterna. Att bygga broar mellan olika aktörer inom civilsamhället är helt avgörande om SDN vill ha ett starkt föreningsliv.

Utifrån enkäter och workshops föreslås sju åtgärder. Åtgärderna syftar till att skapa ett starkare föreningsliv utifrån behoven som kommit fram och främja tillit mellan civilsamhället och SDN. Rapporten föreslår bl.a att fler mötesplatser skapas, att utreda en etablering av samlingslokaler eller andra mötesplatser, att stadsdelen erbjuder ett utbildningspaket med kurser och föreläsningar så att föreningar kan utvecklas och inspireras, en digital föreningstavla, en höjning av föreningsbidraget samt möjlighet för nätverk/sociala rörelser att söka föreningsbidrag. Vidare föreslås att utreda hur en facilitator (samordnare) skulle kunna skapa bättre relationer mellan sociala rörelser, nätverk, föreningar och SDN.

Innehåll

- 1. Bakgrund
 - 1.1 Mål
 - 1.3 Metod
 - 1.4 Definition på ideell förening
- 2. Resultat
 - 2.1 Föreningar
 - 2.2 Sammanfattning av Demokratidagarna
 - 2.3 Sammanställningen av enkätsvar
 - 2.4 Sammanfattning analys
- 3. Åtgärder

Bilagor

- Bilaga 1 Demokratidagarna
- Bilaga 2 Utbildnings/föreläsning paket
- Bilaga 3 Enkätundersökningen (Excel)
- Bilaga 4 Föreningsregister (Excel)

1. Bakgrund

SDN i Enskede-Årsta-Vantör (kommer att förkortas med SDN i rapporten) beslutade den 21 maj 2015 att en *"föreningsmiljon"* skulle utlysas för lokala föreningar i stadsdelen. Utgångspunkten var att föreningar skulle delta i en referensgrupp kring hur medlen skulle fördelas och man bjöd in till ett möte den 27 augusti 2015.

Syftet med föreningsmiljonen var att *"skapa struktur för ett aktivt föreningsliv i områden där detta idag saknas"* och *"medlen ska användas till aktiviteter som föreningar annars inte hade kunnat satsa på inom ordinarie verksamhet"*.

En referensgrupp bestående av olika föreningar tillsattes och efter många diskussioner föreslog man att inriktningen för medlen skulle vara:

1. långsiktigt demokratifrämjande arbete
2. kortsiktiga demokratifrämjande insatser

Tidigt i arbetet nämndes bland annat: Demokrativecka, kartläggning, värdegrundsarbete och demokratiföreställningar som förslag på insatser. ABF Stockholm tog fasta på den del av utlysningen som kom att kallas *"Särskild satsning på byggandet av det civila samhället i Enskede-Årsta-Vantör"*, ansökan beviljades och projektet startade den 1 februari.

1.1 Mål

Det övergripande målet är att: *"Stadsdelsnämnderna ska stimulera processer som över tid är stabila och som bidrar till det långsiktiga målet om ett demokratiskt hållbart Stockholm"*

Målet med projektet var att vända sig till hela civilsamhället i stadsdelen med fokus på föreningar och nätverk. Samarbeta med en bredd av aktörer och involvera dessa i Demokratidagarna och undersöka deras behov och utvecklingsmöjligheter. Lägga ett särskilt geografiskt fokus på områden med sämre socioekonomiska förhållanden. Kartläggningen ska ta reda på vilka föreningar som finns i stadsdelen och vilka behov föreningar har. Föreningskartläggningen ska skapa förutsättningar att tillsammans kunna träffas, lära känna varandra och kunna utbyta erfarenheter med varandra för att bygga ett starkt föreningsliv. Kartläggningen har ett uppsökande uppdrag för att stärka relationerna.

1.2 Metod

I kartläggningen av vilka föreningar/nätverk som finns i stadsdelen har det gjorts sökningar på olika sajter, offentliga register och sociala medier. I det uppsökande uppdrag har föreningar fått frågan vilka föreningar som de känner till. Vid besök av myndigheter, kommunala verksamheter eller enskilda kontakter har samma fråga ställts. Till sist har frågan om vilka samarbeten föreningar med andra föreningar ställts i enkäten för att ta reda på vilka föreningar som finns i SDN.

För att kartlägga behoven föreningarna har vi använt en enkät, två workshops med ett 30-tal föreningar under Demokratidagarna och bokade besök med föreningar, myndigheter och enskilda aktörer. Enkäten har arbetats fram tillsammans med arbetsgruppen och enheten för demokrati på stadsdelsförvaltningen Enskede-Årsta-Vantör. I arbetsgruppen har personer från Musketörerna i Rågsved, Nya Rågsveds Folkets Hus, Fria teatern och PRO Enskedalen deltagit.

1.4 Definition på ideell förening och nätverk/sociala rörelser

Målet med projektet var att vända sig till hela civilsamhället i stadsdelen med fokus på föreningar och nätverk. Avgränsningen vi gjort är att undersöka vilka ideella föreningar och nätverk som finns i stadsdelen Enskede-Årsta-Vantör. Vi har valt att definiera ideella föreningar (www.skatteverket.se) med att de kännetecknas av att ändamålet är ideellt och/eller att deras verksamhet är ideell. En förening som främjar sina ekonomiska medlemmars intressen anses inte ha ett ideellt ändamål. Det kan vara en ideell förening i juridisk mening. När vi definierar den får den verksamhet som bedrivs för att främja ändamålet inte vara av affärsmässig karaktär. En ideell förening kan alltså inte både bedriva ekonomisk verksamhet och syfta till att främja sina medlemmar ekonomiskt. Därför har vi inte kartlagt samfälligheter, bostadsrättsföreningar, branschföreningar osv.

Nätverk och sociala rörelser är svårare att definiera. Vi har observerat olika sociala rörelser eller löst sammansatta nätverk ibland blir de formaliserade och övergår i en förening. Ett sådant exempel är "Avprivatisera Hagsätra" som senare bildade förening "Föreningen Vantörs Hyresgäster". Men för att definiera nätverk/sociala rörelser menar vi att det handlar om informella aktivister som drivs av rättvis- och samhällsfrågor. Detta gäller även nätverk mellan formella föreningar som vill samarbeta runt en fråga.

2. Resultat

I detta avsnitt redovisas resultaten från föreningskartläggningen, demokratidagarna och enkätresultaten med en analys.

2.1 Föreningarna

I kartläggningen av vilka föreningarna som finns i stadsdelen har uppdraget varit tvådelat. Uppdraget att hitta föreningar har gjorts med kriteriet att vara en aktiv förening och att man är verksam i SDN E-Å-V. Föreningars aktivitet har kartlagts genom att se hur aktiva de är på sociala medier eller på hemsidor eller på annat sätt. En metod för att etablera kontakt har varit att använda Facebook och Messenger vilket har gjort att man kunnat få kontakt ganska fort. I kartläggningen har det varit viktigt att ha rätt kontaktuppgifter. Därför har vi använt "mailchimp" (ett e-post program) för att kunna se vilka som har öppnat e-posten. Totalt har ca 1200 föreningar granskats och nu läget har vi hittat 261 ideella föreningar som är aktiva. Ett tio tal nätverk har hittats, Nätverken eller ibland kallade sociala rörelser är oftast kortvariga och vi har sett ibland hur sociala rörelser/nätverk blir föreningar. I kartläggningen har även lokalsidor på Facebook kartlagts och där finns det ett 20 tal sidor. Med lokalsidor menar vi sidor som har lokal geografisk förankring så som "Rågsved Anslagstavlan" eller "Vi som bor i Örby".

Den andra delen i uppdraget har varit uppsökande arbete av föreningar. Ca 120 föreningar har kontaktats för möten, 55 föreningar har besökts under projektiden. Kontakt har skett via mejl först och sedan följts upp ett telefonsamtal. På mötena har projektets syfte presenterats och sedan har vi haft en diskussion om hur det fungerar i föreningen. Eftersom många föreningar har mycket på sin dagordning har mötena varit olika långa, från 15 min till över 2 timmar. I några fall har enkäten gjorts när man besökt föreningen. Mötena har också lett till att vi hjälpt till med bidragsansökan eller stöttat dem i verksamhetsplaneringen.

Under besöken hos föreningar finns två områden som utmärker sig. Det första är Östberga där bristen av föreningar är påtaglig. Många saker görs för att förbättra situationen i Östberga, Samarbetet med Östberga Community Center har varit bra och tillsammans har vi börjat jobba med att stötta av bildandet av nya föreningar. Under hösten har vi dock observerat att samordningen mellan de olika insatserna som sker i Östberga är otillräcklig. Man bör involvera aktörer från föreningslivet och samarbetar mer.

Det andra området som sticker ut är Walla Torg i Årsta där behandlingen av föreningar inte varit bra. Det tycker det är anmärkningsvärt att hyresgäster blivit av med sin lokal och den lokala hyresgäsföreningen har lagts på is. En aktiv och väl fungerande scen har inte fått nya lokaler. Föreningen Tjuvgods som har fått ny lokal men den är dyra och hälften så stor, vilket har lett till att föreningen har problem idag. I det uppsökande arbetet får man en relation till olika föreningar vilket också en information om vad som händer i stadsdelen. Slutsatsen av detta är att SDN måste vara mer närvarande och samarbeta mer för att förhindra att fullt fungerande verksamheter försvinner.

2.2 Sammanfattning av Demokratidagarna, För ett starkt föreningsliv i Enskede-Årsta-Vantör.

168 personer och 31 föreningar under Demokratidagarna den 24-29 september i Nya Rågsveds Folket Hus (se bilaga 1 för fullständig redovisning av demokratidagarna). Syftet för Demokratidagarna var att skapa en demokratisk och jämlik mötesplats, för att bygga relationer, skapa engagemang, utbyta erfarenheter, ta reda på föreningars behov mellan medborgare, föreningar, beslutsfattare och förvaltning.

Följande program genomfördes under demokratidagarna (se bilaga 1 för fullständig redovisning av demokratidagarna)

- 24 september: Workshop för ett starkt föreningsliv i Årsta, Enskede och Vantör
- 25 september: Jämställdhetseffekten – Workshop med Make Equal och Nya Rågsved Folkethus
- 26 september: Tro och demokrati – panelsamtal mellan lokal religiösa församlingar, arrangör: Svenska kyrkan i Vantör
- 27 september: Musketörernas startpaket Efter snart tio års verksamhet har föreningen Musketörerna samlat kunskaper och erfarenheter i ett startpaket. Hur gör man en omvärldsanalys? Hur startar man en förening.
- 28 september: Folk Om Folk #Demokrati – Fria Teaterns rapidteater projekt en föreställning i hur unga människor uppfattar ordet demokrati och bygger på intervjuer med skolelever i närområdet,
- 29 september: -Dialogkafé för framtidens Årsta, Enskede, Vantör dialogkafé, med fokus på samtal mellan förvaltning, politiker och föreningar i stadsdelen.

För behovskartläggning anordnade ABF två workshopar. Den första workshopen tog man reda på vilka behov deltagande föreningar hade. Den andra workshopen "Cafédialogen" var lösningsinriktad för att få fram skarpa förslag till tre frågeställningar (de tre översta i de frågeställningar som punktats upp nedan) och gjordes ihop med föreningar politiker och förvaltningspersonal. Resultatet av de skarpa förslagen finns i bilaga 3.

Frågeställningarna kom fram på den första workshopen och de tre översta frågeställningarna processades på den andra workshopen "Cafédialogen":

- Hur förbättrar vi samverkan inom föreningslivet i stadsdelen och vilket stöd behövs? (Hur förbättrar vi samarbete mellan beslutsfattare och civilsamhället)*
- Hur kan vi lösa lokalbehov inför föreningar i stadsdelen?*
- Hur kan de lokala föreningar synliggöras ännu bättre för boende i stadsdelen? Vi behöver nya lösningar på hur en kan få kunskap om att bli föreningsaktiv i stadsdelen?*
- Hur får man fler engagerade och stöd till att engagera?*
- Hur kan man få mer ekonomiskt stöd?*

Sammanfattningsvis har frågeställningarna och dess förslag på lösningar tagits med i analysen och de åtgärder vi föreslår.

2.3 Sammanställning och resultat av enkätsvar

Vi har skickat enkäten till 238 föreningar och 91 har svarat. I denna del redovisar vi resultaten från enkäten och avslutar med en sammanfattande analys av enkät och workshops.

Frågan: Samarbetar ni med andra föreningar/nätverk/grupper/studieförbund?

89 % föreningar samarbetar enbart med föreningar inom sitt verksamhetsområde eller samarbetar inte alls – idrottsföreningar samarbetar med idrottsföreningar, koloniföreningar med andra koloniföreningar etc. 11 % samarbetar med andra föreningar utom sitt verksamhetsområde. 18 % har inget samarbete alls.

Fråga: Vad tycker ni om era förutsättningar att verka i stadsdelen?

50 % tyckte det var bra att verka i stadsdelen och 50 % svar tycker inte det. En anmärkning i svaret av resultatet är att det finns fler svar än antalet svarande i enkäten är att vissa svar är både positivt och negativt där av resultatet.

26 svar handlade om lokaler/anläggningar, av dem var 12 positiva och 14 negativa

"Mycket bra geografiskt läge nära T-banan." "Vi har förmånen att kunna hyra ut våra lokaler till bostadsrättsföreningars möten och andra möten. Även förmånen att kunna hyra ut lokaler till Convictus- Bryggan och affärslokaler". Exempel negativt svar: *"Svårt att hitta rätt lokal i rätt område".*

15 svar handlade om relation Stadsdelen Enskede-Årsta-Vantör, av dem var 8 positiva och 7 negativa. *"Vi har uppnått bra kontakter i stadsdelen och med centrala förvaltningar"*

"Så begränsade så vi överväger att flytta verksamheten till annan kommun"

12 svar handlade om ekonomi och resurser av dem var samtliga negativa: *"Allt svårare att klara ekonomin för att driva verksamheten."*

Fråga: Vilken är er största utmaning som förening/nätverk/grupp?

60 % av de som svarat sade att den största utmaningen är: Hur man ska engagera fler, hur man ska organisering sig, förbättra sin rekrytering, av ledare, bli bättre på medlemsvärvning. *"Hålla ihop laget och behålla spelarna". "Att ha tillräckligt med ledare för att täcka behovet", "Att attrahera yngre och få dom engagerade"*

10 % av svaren handlade om att ekonomin bli den största utmaningen: *"Minskat medlemskap och minskar intäkter i föreningen kassan"*

9 % svar var handlade om att den största utmaningen är lokalbehoven och mötesplatser:

"Möjligheten att hålla samman föreningen då vi inte har en gemensam samlingsplats"

Fråga: Vad finns det för problem för föreningslivet i stadsdelen?

41 % av svaren handlade om lokalbristen, för dyrt att hyra eller fel på eller brist på anläggningar inom idrotten.

19 % av svaren handlade om hur svårt det är att engagera sig, hitta nya medlemmar, att intresset minskar osv. Ett citat enkäten som träffar bra är: *"Alla tycker det är så trevligt med våra aktiviteter men det är svårt att få dem att jobba ideellt vid aktiviteten. En liten grupp får dra ett stort tungt lass vilket är ohållbart i längden. Önskemål är att fler årstabor ställer upp för klenoden Årstaliden och i styrelsen"*

13 % av svaren handlade om hur man vill samarbeta mera eller bristen på samarbeten inom stadsdelen. Citatet exemplifierar vad många skriver i sina svar *"Vi skulle kunna samordna och samarbeta mer. Vi skulle kunna fånga upp många av de nyanlända. Vi skulle kunna integrera mer. Vi skulle kunna lyfta barns och ungas frågor. Vi skulle kunna utmana stadsdelen mer."*

Fråga: Skulle er förening/nätverk/grupp vilja vara med i Demokratidagarna?

78 % av de som svarat vill vara med demokratidagarna. 18% har svart de inte vill och 4% har inte svarat.

Fråga: Har ni styrelse? Hur många sitter i styrelsen? Ange antal ledamöter som är kvinnor respektive män?

Av de 91 svar som kommit in är det 89 som har styrelser. 658 personer sitter i styrelser och av dessa är 329 män och 329 kvinnor. Av 89 svar har 40 föreningar en styrelse som har fördelningen antingen 60/40 eller 40/60 mellan kvinnor och män.

2.4 Analys

Analysen visar att samma problemområden har identifierats både på workshopen och i enkäten. Det ger bra tyngd till denna rapport att man i två olika undersökningar kommit fram till samma resultat när man ringar in problemområdena. En översiktlig genomgång av dessa områden följer nedan.

Bygga relationer för ett starkt föreningsliv

Viljan att samarbeta finns. Undersökningen visar man inte samarbetar med andra föreningar än inom det verksamhetsområde man själv verkar i. Viljan att träffas finns, men i nuläget gör man det inte. 51 % av svaren tycker det är bra att verka i stadsdelen och 49% tycker inte det. Förutsättningen för att samverka över verksamhetsgränserna och med SDN är att man först har bra mötesplatser/lokaler, därefter kan man organisera möten och sammankomster utifrån de möjligheter som lokalerna ger och då kan man bidra till en ökad demokratisk samhällsutveckling. Föreningar och nätverk vill alltså samarbeta, men har inte börjat göra det. Här finns en outnyttjad resurs som samhället måste ta tillvara på, risken är annars att man på sikt förlorar denna resurs.

Därför blir det viktigt att få möjlighet att träffas och bygga relationer, och att SDN tar en aktiv roll i att skapa dessa möjligheter. Det är därför viktigt att SDN utvärderar hur mycket och vilka sorters resurser som man kan lägga på samverkan med föreningslivet. SDNs möjlighet att med resurser direkt stötta lokalt frivilligt/ideellt arbete är av största vikt, inte allra minst eftersom detta är en investering också inför framtiden. En stark och demokratisk stadsdel kräver alltid utvecklade och strategiska relationer mellan många olika aktörer – här är SDN och det civila samhället centrala.

Demokratidagarna

Det finns vidare ett starkt stöd för att fortsätta med Demokratidagarna. Eftersom förhållandet mellan civilsamhället och övriga samhället hela tiden förändras så är det viktigt att det finns bra mötesplatser och möjligheter att kommunicera kring aktuella frågor och utmaningar. Ett bra exempel på detta är när ABF tillsammans med Svenska kyrkan planerade och genomförde ett panelsamtal på demokratidagarna med lokala religiösa samfund. Detta möte resulterade bland annat i att man bildade ett religiöst råd. Detta arbete har härefter fortsatt, och ett nytt panelsamtal (del2) har redan ägt rum den 6 december i Moskén i Rågsved. Med fortsatt stöd och bra planering har demokratidagarna goda utvecklingsmöjligheter.

Kunskaper och kompetenser inom det civila samhället

Vi vet att kunskapen inom många föreningar är stor. Bland dessa kunskaper finns bland annat grundläggande demokratiska kunskaper om hur man genomför inkluderande processer, hur man skapar förståelse och förankring inom olika projekt, medlemmarnas roll under förberedelse och genomförande av beslut och att alla blir hörda och har lika rösträtt. Föreningars sakkunskaper inom sina respektive verksamhetsområde kan ibland vara så stora att de kan ses som expertkunskaper, ofta i relation till den lokala kontexten. Summan är att om föreningar får bättre möjligheter att samarbeta och dela med sig av sina kunskaper till varandra, så har både SDN och övriga medborgare en stor möjlighet att gynnas av en växande kunskapsbank i den egna lokala kontexten. Om föreningar börjar samarbeta och träffas mer regelbundet så kan exempelvis SDN nå ut med information lättare och nå fler medborgare, men också själv bli lättare informerad om stadsdelens och civilsamhällets utveckling. På det hela taget blir en stadsdelsbaserad kommunikation mellan olika aktörer starkare, och SDN har en möjlighet att ha en nyckelroll i denna kommunikation. Att bibehålla och utveckla det demokratiska kunnandet inom föreningslivet kan vidare ske på olika sätt. Det finns mycket resurser inom studieförbunden, men alla föreningar är inte medlemmar i studieförbund. Därför kan det vara bra att stadsdelen har ett nära samarbete med civilsamhället för att kunna erbjuda utbildningar och kompetenshöjande insatser och samarbeten. Detta kan vara ett effektivt sätt för att säkra att föreningar lever upp till demokratiska värden och principer. Men det gynnar också det större samhället, speciellt då bra möjligheter för samverkan mellan olika aktörer finns.

Rekrytering av medlemmar och deras roll i föreningslivet

Den största utmaningen som föreningarna ser själva är behovet att utveckla sin medlemsrekrytering och att behålla medlemmar och utbilda/engagera nya ledare/förtroendevalda/tränare. I många svar framkommer det en frustration att fler medlemmar inte tar steget till att ta ett större ansvar. Det

man vet i dag är att barn och ungdomar som är sysselsatta i fritidsaktiviteter inte hamnar lika lätt i missbruk, kriminalitet osv, det gynnar både individen och samhället. För att underlätta medlemsrekrytering och det dagliga arbetet för föreningarna så är tillgång till lokaler som kan

besökas och användas avgörande. Detta skapar en kontaktyta till allmänheten genom att det blir lättare som medborgare att besöka och få inblick i verksamheten. Men det förbättrar även möjligheterna att utveckla redan befintliga verksamheter så att fler kan känna sig lockade att engagera sig och därmed på sikt också ta mer ansvar i arbetet. För att fler ska känna att man tillhör något och känna att man tillför något till föreningen, men även till samhället, är det viktigt att SDN gör sitt stöd synligt. Genom att visa hur man samarbetar och stöttar varandra stärks relationer och respektive aktörs lokala profil, och kännedomen bland allmänheten kan öka ännu mer. Detta medför inte bara att fler lättare kan engagera sig, utan också att tilliten kan öka mellan medborgare, föreningar, nätverk och SDN. SDNs stöd för en sådan fortsatt utveckling är centralt.

Facilitatorer och att bygga broar

I rapporten "Stad i samverkan, Stockholms stad i och civilsamhället. Delrapport från kommissionen för ett socialt hållbart Stockholm. Sidan 28 Författare: Johanna Löfvenius" beskriver man hur en facilitator kan möjliggöra bra relationer mellan föreningar/nätverk och SDN. I förslaget skriver man att en facilitator skulle kunna vara den som står mellan SDN och civilsamhället. Vi vill i vårt förslag ge möjligheten att en facilitator ska vara den länk som möjliggör att nätverk och sociala rörelser får ta del av SDN föreningsbidrag. Dessa aktörer skulle kunna, med hjälp av facilitatorns stöd, göra en ansökan om (förenings)bidrag och lämna in den till behandling till SDN. Många nätverk som är socialt engagerade tenderar idag ofta att bli föreningar. Ett exempel på detta är nätverket "avprivatisera Hagsätra" som blev föreningen "Föreningen Vantörs Hyresgäster". För att fler nätverk ska ha möjlighet att ta det steget så kan en facilitator möjliggöra detta genom att vara med och starta processen att bilda förening.

Föreningsekonomi

Att föreningar har allt mindre bidrag gör det svårt för många föreningar att utvecklas och därför ser vi gärna att föreningsbidraget ska ökas. I avsnittet ovan "Rekrytering ..." så är föreningars behov av medlemsrekrytera direkt kopplat till ekonomin. Därför det viktigt med de stöden från SDN väljer att stödja med vet att om en man har mycket att vinna på att underlätta medlemsrekrytering. Ett annat sätt för att öka föreningars inkomster är att få föreningar ska känna att man bidrar något till samhället i stort. SDN kan välja att höja föreningsbidraget men samtidigt villkora det för att föreningar har ett stort förtroende bland medlemmar och genom det kan man nå medborgare som man inte når i vanliga fall. Vi väljer att lägga ett förslag på åtgärd hur ett föreningsbidrag skulle kunna vara under rubriken åtgärder.

Lokaler

Frågan gällande behovet av lokaler och anläggningar är mycket viktig och det bekräftas både i enkäten och i resultatet från Demokratidagarna. Att frågan om lokaler redan nämnts i en del av de ovanstående paragraferna visar också hur denna fråga angränsar till flera andra centrala problemområden. Förslaget är att ta ett helhetsgrepp om detta och göra 1) en inventering av vilka lokaler som finns och 2) ta reda på vilka behov som föreningarna/nätverken har. Fördelen man har nu i SDN E-Å-V är att man gjort en kartläggning av föreningar vilket gör att man når fler föreningar vilket ökar chanserna avsevärt med att få fram ett bra resultat på vilka behov man har när det gäller lokaler. Man måste i detalj studera behovet för att lösa den här frågan, för det handlar om flera olika behov och därmed måste det också finnas flera olika möjligheter och lösningar. I rapporten "Samlingslokaler och andra mötesplatser i Stockholms", på sid 53 <https://insynsverige.se/documentHandler.ashx?did=1801664> så bedömer man att stadsdelen kommer ha brist på möteslokaler fram till 2023.

Jämställdheten

Totalt sitter det 659 personer i de som svarat på enkäten av dessa är 329 män och 329 kvinnor. Glädjande att föreningslivet är så jämställt. Av 89 svar har 40 föreningar en styrelse som har en fördelningen antingen 60/40 eller 40/60 mellan kvinnor och män. Med hjälp av denna statistik är det möjligt ta reda på hur jämställd föreningsbidraget är, dels och se vilka föreningar som får bidra och hur jämställd styrelse man påverkar att man får förening föreningsbidra.

3. Åtgärder

I detta avsnitt föreslås 7 åtgärder som vi punktat upp. Åtgärderna bygger på resultat av enkäten, demokratidagarna och det uppsökande arbetet som gjorts i kartläggningen. Åtgärderna är ett första steg för att stärka föreningslivet och nätverken/sociala rörelserna i stadsdelen.

- Vi föreslår att förvaltningen ska göra en kartläggning lik den som man har gjort i Skärholmen Rapport: "Uppdrag att etablera samlingslokal eller andra mötesplatser i Skärholmen och Bredäng (<https://insynsverige.se/documentHandler.ashx?did=1833382>)" Rapporten redovisar hur man ska arbeta för etablering av en samlingslokal eller andra mötesplatser i Skärholmen och Bredäng. Med utgångspunkt i att genomföra en förstudie om förenings- och kulturlivets lokalbehov samt en dialog med de lokala intressenterna.
- Fortsätta med demokrativeckan. Det är viktigt att man förbereder och mobiliserar inför demokratidagarna, därför föreslår vi en förberedelsetid på två minst två månader. Dagarna ska vara till för att bygga ett starkt föreningsliv.
- Skapa minst tre lokala mötesplatser, exempelvis en i Årsta, en i Enskede/Örby/Östberga och en i Vantör. Detta för att kunna skapa lokala nätverk. På mötesplatserna ska man kunna ha föreläsningar, seminarier och workshops inom demokrati, föreningsutveckling, inspiration och information från SDN. Förutsägbarheten är viktig, man ska veta var man träffas och att det sker regelbundet, tillsammans med

långsiktighet är det som skapar bra relationer mellan lokalföreningar, nätverk och SDN i området. När vi säger mötesplatser så handlar det inte om att bygga en fysisk lokal utan att bestämma en fast plats, där man har återkommande möten.

- Skapa och ha en digital föreningstavla. Det är viktigt för föreningar att berätta vad man gör och att kunna bjuda in till sina aktiviteter. Den digitala anslagstavlan ska innehålla:
 - Att kunna söka i föreningsregistret.
 - Annonsplats för föreningar.
 - Själv kunna registrera föreningens kontaktuppgifter.
 - Kunna hitta relevant information för föreningar från SDN.
- Höja föreningsbidraget men att villkora föreningsbidrag för att förvaltning ska nå medborgare och grupper som man inte når idag. Ex att fältassistenter besöker den lokala fotbollsklubben när de har föräldramöte, detta för att man i vissa skolor har dålig närvaro på föräldramöten.
- Att utreda möjligheten att använda en facilitator för att skapa bättre relationer mellan sociala rörelser, nätverk, föreningar och SDN. En facilitator(er) är en person(er) som har ett förtroendekapital hos föreningar och sociala rörelser, nätverk och hos SDN. Tanken med vårt förslag är att en facilitator ska underlätta att bygga upp mötesplatser för föreningar, nätverk, socialrörelser och SDN, och att nätverk och sociala rörelser ska kunna söka bidrag av SDN genom en facilitator. I vårt förslag bör en facilitator vara en som tar rollen att möjliggöra mellan föreningar, nätverk, sociala rörelser och SDN.
- Utbildningspaket för föreningar, nätverk och sociala rörelser. För att försäkra att man har demokratiska, jämlika organisationer, möten och som föreningar efterfrågar. Se i bilagan 2 förslag på utbildningar/seminarier.